

PRITARTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2020 m. d. įsakymu Nr.

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ VĮ „ORO NAVIGACIJA“

I. Tikslas

Šiuo raštu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių (toliau – Raštas) pateikiami Susisiekimo ministerijos lūkesčiai dėl VĮ „Oro navigacija“ (toliau – Įmonė) veiklos kryptių, Įmonei keliamų tikslų ir veiklos principų. Lūkesčiai formuojami 4 metų laikotarpiui, tačiau pagal poreikį Raštas gali būti atnaujinamas. Raštas yra skirtas skatinti bendradarbiavimą tarp Įmonės ir Susisiekimo ministerijos.

Šiuo Raštu Susisiekimo ministerija nesiekia apriboti ar be reikalo išplėsti Įmonės ar jos valdymo organų teisių ar pareigų. Įmonė ir jos valdymo organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Įmonės įstatais ir kitais Įmonės savininko priimtais sprendimais, gerąja įmonių valdymo praktika ir prisiimti atsakomybę už priimamus sprendimus. Įgyvendinant šiuo Raštu išsakytus Susisiekimo ministerijos lūkesčius Įmonės valdymo organai privalo vadovautis protingumo, skaidrumo, efektyvumo ir racionalaus turto valdymo principais.

II. Įmonės paskirtis ir veiklos tikslai

Įmonės paskirtis teikti valstybės pavestą komercinę funkciją – oro eismo valdymo, ryšių, navigacijos ir stebėjimo bei oro navigacijos informacijos paslaugas Lietuvos Respublikos oro erdve skrendantiems orlaiviams, taip pat virš teritorinių vandenų bei Baltijos jūros oro erdvės, kuri įeina į Vilniaus skrydžių informacijos regioną.

Įmonės komercinės veiklos tikslai, atitinkantys valstybės interesą, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų įstatymo nuostatas ir Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos uždavinį – užtikrinti tvarų krovinių ir keleivių judumą oro transportu, modernizuoti Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų infrastruktūrą, yra šie:

1. Teikti oro eismo valdymo, ryšių, navigacijos ir stebėjimo bei oro navigacijos informacijos paslaugas, užtikrinančias skrydžių saugą, kokybę ir saugumą.
2. Diegti inovatyvius skaitmeninius sprendimus, didinančius saugą ir paslaugų konkurencingumą.
3. Teikti paieškos ir gelbėjimo koordinavimo paslaugas.
4. Plėtoti teikiamas oro navigacijos paslaugas, ieškoti naujų paslaugų.

Susisiekimo ministerija tikisi, jog Įmonei keliami lūkesčiai taps Įmonės strateginio veiklos plano dalimi, veiklą vystys šiame Rašte nurodytomis kryptimis, jų įgyvendinimo siektini rodikliai ir jų reikšmės atspindės strateginiame veiklos plane.

III. Nefinansiniai lūkesčiai

Oro navigacinių paslaugų saugos ir kokybės užtikrinimas. Įmonė privalo užtikrinti nacionalinių ir tarptautinių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimą dėl paslaugų saugos ir kokybės. Savo kompetencijos ribose Įmonė privalo dėti visas pastangas įgyvendindama valstybės viziją dėl nulinio žuvusiųjų oro transporto sektoriuje skaičiaus.

Lietuvos pasiekiamumas oro transportu. Įmonė privalo savo kompetencijos ribose prisidėti prie susisiekimo oro transportu gerinimo.

Triukšmo mažinimas. Įmonė, kartu su partneriais privalo prisidėti prie aviacijos keliamo triukšmo ir taršos mažinimo Lietuvos oro uostuose.

Inovacijos. Įmonė turėtų teikti prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams vystyti, kuriais būtų sukuriama pridėtinė vertė keleiviams, Įmonės klientams ir pačiai Įmonei, užtikrinama sauga.

Lyderystė. Susisiekimo ministerija tikisi, jog Įmonė investuodama į naujas technologijas, modernius darbo metodus, žmogiškųjų resursų valdymą taps konkurencingiausia Baltijos jūros regiono oro erdvės valdytoja ir aviacijos spendimų inovatore.

Juridinės formos keitimas. Siekiant didinti veiklos efektyvumą ir įgyvendinant Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) rekomendacijas, Įmonė numatyta pertvarkyti į akcinę bendrovę. Įmonės pertvarkymą planuojama vykdyti ne anksčiau kaip 2022 metais, todėl atitinkamai ir Įmonė savo veiklą turėtų planuoti ir atlikti visus parengiamuosius darbus Įmonės pertvarkos procesams įgyvendinti iki šios datos.

Skaidrumas ir rizikos valdymas. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Įmonės veikla yra ir toliau bus paremta skaidrumo ir atsakomybės principu. Įmonėje turi būti įdiegtos tokios atsparumo korupcijai priemonės ir procesai, kurie užtikrintų, kad Įmonės veikla būtų vykdoma skaidriai ir sąžiningai. Įmonėje viešieji pirkimai turi būti vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis. Įmonė turi užtikrinti, kad būtų viešai skelbiama visa informacija nurodyta Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairėse. Įmonėje turi būti nuolat tobulinama rizikų valdymo sistema.

Efektyvumas. Įmonė, siekdama užtikrinti efektyvų ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį valdymą turi didinti veiklos procesų efektyvumą, diegti inovatyvius skaitmeninius sprendimus. Savo veikloje turėtų vadovautis gerąja tvaraus ir subalansuoto vystymosi praktika, į savo strategiją turėtų integruoti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi principus aplinkosauginiu, socialiniu ir ekonominiu aspektais ir siekti užtikrinti technologijų naudojimą ir atsparios klimato kaitos pokyčiams infrastruktūros plėtrą.

Geroji valdysena. Įmonė, atsižvelgdama į VšĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ teikiamas rekomendacijas valdysenai gerinti, turi užtikrinti efektyvią ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį valdymą ir siekti, kad Valstybės valdomų įmonių gerojo valdymo indekso vertinimo metinėse ataskaitose Įmonė būtų vertinama ne žemesniu kaip A įvertinimu. Įmonė taip pat privalo vadovautis EBPO rekomendacijomis ir gerosiomis praktikomis.

Socialinė atsakomybė ir darbuotojų įsitraukimas. Įmonė privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Įmonėje bus stiprinamas socialinis dialogas su socialiniais partneriais ir darbuotojų atstovais, palaikoma vertybėmis grįsta organizacinė kultūra, dedamos pastangos didinti darbuotojų įsitraukimą, darbuotojų motyvaciją ir profesinį augimą.

Susisiekimo ministerija tikisi, kad valstybėje kilus ekstremalioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui, Įmonė bus socialiai atsakinga ir ieškos galimybių prisidėti prie valstybės veiksmų kovojant su šių situacijų ir aplinkybių padariniais.

IV. Finansiniai lūkesčiai

Įmonės vidutinė nuosavo kapitalo grąža (ROE) turi būti ne mažesnė nei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas dydis.

Pelno įmoka turi būti ne mažesnė nei 500 tūkst. Eur kasmet.

Įmonė turi siekti, kad būtų išlaikytas finansinių skolų ir nuosavo kapitalo santykis nuo 0,12 iki 0,3.

V. Bendri lūkesčiai dėl veiklos principų

Įmonės galutiniai savininkai yra mokesčių mokėtojai, tad Įmonės valdymo organai privalo dėti visas pastangas, jog Įmonė būtų valdoma atsižvelgiant į gyventojų interesus ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nuostatas.

Įmonės valdybos pirmininkas ir vadovas turėtų periodiškai pristatyti Susisiekimo ministerijos vadovybei atnaujintą strateginį planą, metinius biudžetus ir rezultatus, metines valdybos savęs vertinimo išvadas.

Įmonės valdyba turėtų veikti nepriklausomai, tačiau Susisiekimo ministerija tikisi, jog valdyba iš anksto informuos apie esminius Įmonės sprendimus. Esminiais sprendimais laikomi šie valdybos priimami sprendimai:

- potencialūs valdybos narių interesų konfliktai;
- potencialūs teisiniai ginčiai;
- galimas Įmonės darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimas;
- esminiai pokyčiai Įmonės veikloje;
- didesnio masto darbuotojų atleidimai;
- stambūs įsigijimai ar pardavimai;
- galima žala visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;
- spaudos pranešimai, kurie gali reikalauti Susisiekimo ministerijos atstovų komentarų;
- bet kokio masto korupcija ar politinė intervencija;
- kitos esminės rizikos, keliančios grėsmę Įmonės veiklos tęstinumui.

Įmonės valdyba turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti ir apie kitus potencialiai su savininko interesais susijusius svarbius sprendimus.
